

Kazatel: Josef Hurta

Čtení: 2K 4

Text: J 16, 16 – 23a *Zanedlouho mě již nespátříte a zanedlouho mě opět uzříte. "Někteří z jeho učedníků si mezi sebou řekli: "Co znamenají slova zanedlouho mě nespátříte a zanedlouho mě opět uzříte a 'odcházím k Otci'?" Říkali: "Co znamená ono: zanedlouho? Nevíme, o čem mluví." Ježíš poznal, že se ho chtějí otázat, a řekl jim: "Dobadujete se mezi sebou o tom, že jsem řekl: Zanedlouho mě nespátříte a zanedlouho mě opět uzříte? Amen, amen, pravím vám, vy budete plakat a naříkat, ale svět se bude radovat; vy se budete rmoutit, ale váš zármutek se promění v radost. Žena, když rodí, má zármutek, neboť přišla její hodina; ale když porodí dítě, nevzpomíná už na soužení pro radost, že na svět přišel člověk. I vy máte nyní zármutek. Uvidím vás však opět a vaše srdce se zraduje a vaši radost vám nikdo nevezme. V onen den se mě nebudete již na nic ptát."*

Ta tajemná slova, která učedníci nechápou, říká Ježíš ve svých závěrečných řečech před ukřižováním. Poté bude ukřižován a po třech dnech vzkříšen. To je zřejmě smysl jeho výpovědi: Zanedlouho mě již nespátříte a zanedlouho mě opět uzříte. Takto můžeme té větě rozumět my, kteří se na to díváme zpětně a víme, jak to dopadlo. Žijeme už po Velikonocích, po Ježíšově vzkříšení. Ale evangelista Jan vkládá tuto větu do úst předvelikonočnímu dosud neukřižovanému Ježíši. A tím vzniká to nepochopení. Učedníci nevědí, co bude následovat – že Ježíš bude ukřižován, pohřben a třetího dne vstane z mrtvých. Nevědí, proč ho za chvíli neuvidí, proč budou mít zármutek a za chvíli že ho zase uvidí a budou mít radost. Je to jako rébus, jako hlavolam, na který člověk sám nepříjde, dokud neuvidí řešení, tedy dokud se to nestane.

Nechápavost učedníků je dána tím, že to, o čem Ježíš mluví, dosud neprožili. Mnohé věci víry se prostě nedají pochopit předem. Lze je přijmout pouze tou vírou, a pak, dá-li Pán, je můžeme i nějak prožít. Ale předem je vysvětlit nelze. Jenže lidé po nás chtějí právě to vysvětlení. Vysvětlení mnoha věcí. Chtějí, abychom z hlediska víry vysvětlili to nebo ono. Pak to ale vede spíš k takovému teoretickému rozumářskému intelektualismu, a nikoliv k víře. Chceme-li všechno racionálně vysvětlit, víru tím nijak neposílíme.

Janovo evangelium je psáno do sborů, kde už křesťané žili ze zvěsti o ukřižování a vzkříšení Ježíše Krista. Žili v povelikonoční době. Znali řešení Ježíšovy hádanky. Už se vlastně nemuseli ptát, co znamená to „zanedlouho mě nespátříte a zanedlouho mě opět uzříte.“ Věděli, že Ježíš byl ukřižován a vstal z mrtvých. A přesto Jan píše tato Ježíšova slova znovu jako velmi aktuální a živá právě pro církve povelikonoční doby. S Ježíšovým odchodem k nebeskému Otci vyvstalo totiž v církvi mnoho dalších nezodpovězených otázek. Křesťané ze své perspektivy neviděli, co teď bude dál. Jednak byli zaskočeni pronásledováním, jednak očekávali, že Kristův návrat na svět nastane co nevidět a byli zklamaní, že Kristův druhý příchod dosud nenastal. Také si nevěděli rady s tím, jak to, že se Boží vyvolený národ, židé, neobrátili ke Kristu. Křesťané byli pokládáni jen za jakousi židovskou sektu. Byli vylučováni ze synagóg. A nebýt jejich širokého výhledu víry, dlouhého dechu a vytrvalosti, tak by to křesťané po prvních neúspěších asi zabalili a zavřeli krám. Jenže oni překonali útrapy a soužení a svojí vírou se dokázali přenést přes počáteční bolesti a neúspěchy. Zřejmě proto, že si uchovali neochvějnou naději na konečné Kristovo vítězství. Byli jako žena, která trpělivě snáší bolesti a útrapy těhotenství, protože se těší na děťátko, z jehož narození má pak pochopitelně radost.

Evangelista Jan zapsal onen rozhovor Ježíše s učedníky zřejmě proto, že situace učedníků mezi Velkým pátkem a Velikonoční nedělí vcelku koresponduje s obdobím církve mezi Ježíšovou fyzickou přítomností na tomto světě a tzv. paruzií – tedy jeho druhým příchodem na svět. Učedníci byli po Ježíšově ukřižování plni úzkosti a strachu, dokud se nesetkali se vzkříšeným Pánem. Měli jen jeho slovo, kterému mohli věřit: Že Syn člověka bude ukřižován, pohřben a třetího dne vstane z mrtvých. Prožívali zármutek, ale čekala je velká radost. Podobně církve prožívá na tomto světě období, kdy Kristus není fyzicky, tělesně zjevný mezi námi. I když v současnosti nám žádné pronásledování nehrozí, přesto jako křesťané občas prožíváme ústrky, jsme některými lidmi označováni za tmáře, sektáře či zpátečníky. Lidé se ptají: Tak kde je ten váš Bůh? Prožíváme období, kdy na mnoho věcí skutečně nemáme odpověď. Nedokážeme je vysvětlit. Nerozumíme Božímu slovu, Božímu jednání. Neznáme řešení mnoha složitých

otázek, které na nás doléhají, kterými nás bombarduje tento svět. Nevíme si rady, co si máme myslet o nových problémech, které přináší doba, které vystávají s rozvojem lidského poznání, vědy a techniky. Tápeme při hledání odpovědí na nové etické otázky, které přináší lékařská věda, genetika, informační technologie, např. jestli faráře nenahradí umělá inteligence :) apod. Zdá se, že mnohá dnešní rozhodování jsou skutečně spíše záležitostmi víry a důvěry Bohu, než-li pochopení skutečnosti. Ani dnes nejsme o mnoho dál než naši předkové, kteří se začali modlit k božstvu, když někde uhodil blesk. I dnes smysl mnoha věcí zůstává dosud jakoby zahalen. Stále poznáváme jen jako v zrcadle a až jednou poznáme plně. Dosud nechápeme smysl utrpení tisíců nevinných lidí. Nikdo nemůže smysluplně vysvětlit Osvětim, Buchenwald, nebo třeba oběti přírodních katastrof. Filozoficky řečeno, žijeme v jakémsi období „smrti Boha“. Podobně jako učedníci mezi Velkým pátkem a Velikonočním ránem.

Proto potřebujeme ten Kristovský pohled víry. Učedníci Ježíše nechápali, protože neměli jeho vidění skutečnosti. Ani dnes nemůže člověk plně pochopit křesťanskou víru, dokud ji sám nesdílí. Dokud ji nežije. Něco jako nezaujatý pohled na víru neexistuje. Ježíšův tajemný výrok není určen k pochopení. Je výzvou k víře.

„Zanedlouho mě již nespátríte a zanedlouho mě opět uzříte.“ Tak to čteme v ekumenické bibli. Kralický překlad je ovšem přesnější: „Maličko, a neuzříte mne, a opět maličko, a uzříte mne.“ Co znamená to „maličko“? ptají se učedníci. To je jednotka Boží míry. Je to ještě méně než milimetr. V řečtině je tam slůvko: mikron. To je něco mikroskopicky nepatrného. A to stačí k tomu, abychom něco viděli či neviděli. Víra jako zrnko hořčice. Ty problémy světa, problémy, které na nás leží a které nás tíží se jeví v obrovitých rozměrech. Ale ono stačí jen maličko a my vidíme naráz všechno jinak. Namísto mrtvého a bezmocného Ježíše vidíme vzkříšeného vítězného Krista Krále. Maličko a neuzříte mne, a opět maličko, a uzříte mne. O toto nepatrné maličko jde. Toto maličko dokáže divy. Stačí, když o kousek posunete ohnisko čočky a najednou vidíte všechen svět vzhůru nohama. Ježíš vysvětluje, jak málo stačí k tomu, abychom věci vnímali jinak. Říká: „Kdybyste měli víru jako zrnko hořčice, řekli byste této moruši: `Vyrvi se i s kořeny a přesad' se do moře', a ona by vás poslechla.“ Je to samozřejmě nadsázka a obraz toho, že pouhá víra – něco tak nepatrného a neviditelného – dokáže v životě vykonat skutečně velké věci. Když si zoufáme, když jsme ustrašení, když jsme na dně, bez naděje, bez výhledu radosti, pak (jako tonoucí se stébla chytá), i nám stačí málo – pouhá víra, sola fide a můžeme zahlédnout svoji spásu v Ježíši Kristu. A naše srdce se zaraduje. Někdo se trápí, někdo se rmoutí, protože Bůh je jakoby skrytý, jakoby v hrobě, mrtev, bez moci, bez slávy, ale stačí víra, která vykřesá jiskřičku naděje a ta může v člověku zažehnout radost. Ježíš říká: Vy máte nyní zármutek. Uvidím vás však opět a vaše srdce se zaraduje a vaši radost vám nikdo nevezme. V onen den se mě nebudete již na nic ptát. A stačí k tomu maličko.

Milí přátelé, my dnes žijeme v tomto napětí. Mnoho věcí nechápeme, máme mnoho otázek, stačí málo a Ježíš se nám ztrácí z dohledu, propadáme beznaději a smutku, přestáváme věřit. Ale evangelium nás potěšuje. Říká, že opět stačí maličko, a my smíme zrakem víry zahlédnout Krista a potěšit se pohledem k jeho slávě a k jeho vítězství. A v té chvíli už se nepotřebujeme na nic ptát. To je právě ten prožitek víry, která nám dává sílu. Je to Boží milost, když se to stane. A stává se to. Že najednou dostaneme radost. V takové chvíli ji přijměte a už si ji nenechte nikým vzít.

Modlitba: *Pane Ježíši Kriste, vyznáváme, že častokrát tápeme a nevíme si rady s mnoha věcmi, máme spoustu nevyřešených otázek a problémů. Chybíš nám. Býváme skeleslí, zatímco druzí se radují. Ale ty jsi přece s námi. Jen my to ne vždy vidíme. Prosíme, dej nám zahlédnout tvou slávu. Kéž dokážeme pohledem víry správně vnímat a hodnotit věci kolem sebe, rozhodovat se podle víry, mít odvahu víry a nebát se svoji víru statečně vyznávat. Amen.*

Přímluvná modlitba: *Pane, ty jsi nositel radosti. Kéž je tvá církev naplněna radostí a potěšením, že tvé království přišlo a přichází stále a že máme podíl na novém věku. Dej, abychom žili tichou radostí ze vzkříšení i ve svých všedních dnech. Ať jsou naše srdce plna vděčnosti za dary, které z tvé milosti nezaslouženě přijímáme. Nedopust', aby nás starosti odváděly od společných i osobních modliteb. Kéž nám září světlo radosti do našich zármutků, úzkostí, opuštěnosti, nemocí, starostí i vin. Posiluj kazatele, presbytery, i všechny, kdo stojí ve tvých službách, aby konali svou práci radostně a bez stydky. Kéž se v tobě a skrze tebe dokážeme radovat z maličností a objevovat tvé vzácné dary ukryté ve všednosti našich dní. Svou přítomností mezi námi v Duchu svatém posvěcuj naše skutky, slova i myšlenky, tak aby vše sloužilo ke cti a slávě tobě i Bohu Otci. Amen.*